WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 46. ДЖЕРЗИ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го БЕРЕЗНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 11, 1958 No. 46. VOL. LXV.

УРЯД І КОНҐРЕС ПРИСПІШУЮТЬ ЗАХОДИ ДЛЯ БОРОТЬБИ ІЗ БЕЗРОБІТТЯМ

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер 8-го березня повідомив, що уряд починає діяти, щоб припинити зріст економічної рецесії та зменшити число безробітних і в тій цілі запропонує видати більшу суму грошей ще в цьому році. Президент не визначив докладно цієї суми, але воно може винести до одного більйона долярів. Це повідомлення Президента міститься в листі, висланому до провідника републіканської меншости в сенаті, сенатора Вільяма Ф. Новленда і провідника републіканської меншости в Палаті Репрезентантів конґресмена Джозефа В. Мартина. В урядовій програмі поліпшити економіку країни міститься і пропозиція продовжити з теперішніх 26-ох тижнів до 39-ох тижнів виплату допомоги з фондів безробіття. Це продовження мусів би затвердити Конґрес окремим законопроєктом. З інших пунктів урядової програми боротьби проти економічної затримки треба згадати ще такі: 1. Приспішити видання вже давніш ухвалених 200 мільйонів долярів на військові будівлі і крайові парки. 2. Заключити нові контракти на побудову шляхів. 3. Ухвалити нові видатки в сумі 400 мільйонів долярів на осушування землі та реґуляцію рік і будову водних споруд. Одночасно подають до відома, що уряд рішений запропонувати зменшення податків, якщо економіка ЗДА не буде поліпшуватися внаслідок здійснення тих заходів, про які згадувано вище. Провідник демократів в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон заявив, що пропозиції Айзенгавера для поліпшення економіки — це републіканська відповідь на ті пляни, які запроєктували демократи в боротьбі проти економічної знижки. Те саме твердять інші демократи, але сенатор Новленд це заперечує. Та якби воно там не було, — певним є те, що цьогорічні вибори до Конґресу мають вплив на рішення і уряду і його демократичної опозиції. Уряд не може допустити до того, щоб економіка країни не поправиться до серпня цього року, коли почнеться повна виборча кампанія. Вже тепер передбачають, що демократи здобули б більшість 100 конґресменів, якщо економічна затримка тривала б аж до виборів. Президент і надалі заявляє, що штучне підтримування економіки при допомозі збільшування федеральних видатків не було б успішним на довшу мету, бо в майбутньому спричинило б ще більшу економічну затримку. — Представники обох партій в Конґресі закликають до негайної акції для боротьби проти економічної затримки. Републіканці в більшості підтримують програму Айзенгавера, яку уряд в найближчому часі внесе до Конґресу в формі окремих законопроєктів. Але в Сенаті 8 так званих Айзенгаверових републіканських сенаторів вже внесли деякі законопроєкти. Представники демократів заявляють, що запроєктована урядом програма є недостатня. В Палаті Репрезентантів кемократичний конґресмен Алберт Рейнс пропонує признати 2,500,000,000 долярів на позички для міських управ, за які вони будували б канали, бібліотеки, водопроводи і т. п., та тим способом поборювали безробіття. Демократичний конґресмен Джан А. Блатнік пропонує найменувати координатора для публічних робіт, який керував би публічними працями в цілій країні. 8 републіканських сенаторів заявляють, що треба негайної і на більші розміри акції, щоб привернути „енергію нашій економіці", від якої залежить наша сила. Демократичний сенатор Пол Г. Даґлес заявив, що він вже найближчого тижня внесе законопроєкт про зменшення прибуткових податків для поліпшення економіки країни.

НЮ ЙОРК ВШАНУВАВ ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ

КОНЦЕРТ-АКАДЕМІЯ В ІРВІНҐ ГАЙСКУЛ

Ню Йорк. — В неділю 9 березня ц. р. Комітет Об'єднаних Американсько - українських організацій, Відділ УККА в Ню Йорку та Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА улаштували традиційний Шевченківський концерт. Святочну промову виголосив д-р Григор Лужницький, пояснюючи силу Тарасового слова його християнськими елементами, опертими на терпінні і любові, як на рушійних силах. Промову англійською мовою про значення Шевченка для всіх українців в діяспорі виголосив адвокат Володимир Стек. Пані Лідія Крушельницька віддеклямувала „Сон" (Гори мої високі). У концертовій частині більшість точок виповнив мішаний хор „Кобзар" із Филаделфії з Філярмонійною оркестрою під орудою д-ра Антона Рудницького. Він виконав на початку програми „Заповіт" Стеценка (a capella), потім, з оркестрою, молитву з „Кавказу" С. Людкевича, „Вечерниці" Ніщинського і „Б'ють пороги", кантату М. Лисенка. Солістами виступали Марія Лисяк, І. Гаврилів, д-р М. Гнатюк і О. Татунчак. З окремими двома точками сольоспіву виступив Юрій Богачевський (бас-баритон), який відспівав пісні Лисенка „Безмежне поле", „Гетьмани" і „Ой Дніпре" та „Жита" Гнатишина. При фортепіяні були (для хору „Кобзар") Роксоляна Огродник і для сольоспіву Томас Мартін (диригент Ситі сентер опери в Ню Йорку). Концерт започатковано відспіванням американського гимну, а на закінчення хор „Кобзар" з оркестрою відспівав „Ще не вмерла". Велика на півтори тисячі заля була вщерть виповнена публікою.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА і Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштували в суботу 8-го березня в приміщенні Українського Інституту в Америці при 79-ій Східній вулиці Наукову Конференцію для відзначення Шевченківських Роковин. Конференцію відкрив проф. Михайло Ветухів, згадавши про те, що тільки українці у вільному світі мають можливість правдиво оцінювати найбільшого сина України — Т. Шевченка. Проф. В. Міяковський виголосив доповідь на тему „Шевченко і Костомарів", а проф. Б. Загайкевич доповідав на тему — „Культ Шевченка на Західній Україні". Проф. Микола Зайцев подякував доповідачам і численному громадянству, яке заповнило залю Українського Інституту в Америці.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ДІТРОЙТУ ВІДЗНАЧИЛА УРОЧИСТО ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ

Дітройт. — Цьогорічні Шевченківські роковини відзначила українська громада Дітройту урочистим Шевченківським Святом, влаштованим у неділю дня 9 березня спільно Федерацією Американських Українців стейту Мишиґен і Метрополітального Відділу УККА м. Дітройту. Свято відбулося у великій залі Українського Народного Дому при численній участі українського громадянства Дітройту й околиці. Відкрив його короткою промовою голова Федерації та член. Контр. Комісії УККА п. Василь Довгань після відіграння Американського Гимну та „Заповіту", що його виконала Капеля Бандуристів ім. Шевченка, святочну доповідь виголосив ред. Богдан Кравців. Закінчено першу частину деклямаціями дітей Володимира і Марії Погорілих. Другу частину Свята виповнила літературно - музична композиція творів Шевченка „Слово Тараса", зложена з мистецьких рецитацій Р. Василенка та в'язанки пісень, скомпонованих на Шевченкові слова і виконаних Капелею Бандуристів під мистецьким проводом Володимира Божика та П. Потапенка. Сольові партії виконували П. Садовий та Г. Попов. Виступить Капеля Бандуристів із композицією „Слово Тараса" теж і на своїх концертах, що відбудуться в неділю 16 березня в Шикаґо, в днях 22 і 23 березня в Гамилтоні і в Торонті і в суботу дня 29 березня у Клівленді. — Пластова молодь Дітройту відзначила роковини урочистим апелем, що відбувся у неділю 9 березня ранком у місцевому Пластовому Домі.

Померла сл. п. Ірина Гундяк

Картерет, Н. Дж. — Сл. п Ірина Гундяк, дружина всч. о. Івана Гундяка та секретарка 342 Відділу УНС, делеґатка того Відділу на найближчу конвенцію і відома громадська діячка, померла тут нагло на удар серця, минулої п'ятниці, 7-го березня. Похоронні відправи відбудуться у вівторок, 11-го березня, о год. 9:30 рано в українській православній церкві св. Димитрія в Картерет.

153-ий ВІДДІЛ УНС У ФИЛАДЕЛФІЇ ВІДСВЯТКУВАВ СВОЮ ПЕРЕМОГУ

Филаделфія. — 153-ий Відділ Українського Народного Союзу, який прибрав ім'я покійного головного рекактора „Свободи" д-ра Луки Мишуги, відзначив минулої суботи, 8-го березня свою перемогу в минулорічній організаційній кампанії, влаштувавши з цієї нагоди окрему товариську зустріч-бенкет. Відділ цей, головою якого є п. Іван Скіра, а секретарем п. Іван Одежинський, здобув таку кількість нових членів, яке порядкове число він має: 153, здобувши цим перше місце в організаційній кампанії на терені ЗДА. Загальне перше місце у тій кампанії здобув 432-ий Відділ в Торонті, Канада, приєднавши 157 нових членів. Головою того Відділу є п. Мота, а секретарем п. Богдан Зорич. Зустріч-бенкет у Филаделфії відкрив коротким словом голова Відділу п. Іван Скіра, вітаючи чисельно зібраних в залі Горожанського Клюбу гостей та підкреслюючи, що головну і майже виключну заслугу в організаційних успіхах Відділу має його секретар п. Ів. Одежинський. Ці заслуги п. Одежинського підкреслив опісля в промові головний предсідник УНС п Д. Галичин, вручаючи йому спеціяльний перстень УНСоюзу, що його видано свого часу з нагоди 50-літнього ювілею та який досі мали лише головні урядовці.

Бенкетом проводив дотепно інж. Яцкевич, а в розваговій мистецькій програмі виступали: п-ні Л. Шашаровська-Чепіль, пп. Б. Паздрій і Пінот-Рудакевич в діялозі Гули і Репети, спеціяльно приготованому на цю імпрезу приявним на ній І. Керницьким, та соліст М. Мінський і танцювальна група п-ні А. Кругляк. Солістам акомпаніював на фортепіяні проф. Б. Перфецький. На імпрезі, користаючи з нагоди своєї приявности у Филаделфії на нарадах ЗУАДК, були приявні, крім. гол. предс. Д. Галичина, також заст. гол. предс. адв. Мих. Пізнак, гол. касир п. Р. Слободян, гол. радний і організаційний референт д-р Я. Падох та ред. А. Драган, а з місцевих голова Контрольної Комісії д-р Вол. Ґалан і головна радна п-ні Олена Штогрин.

Фолкнер критикує американське шкільництво

Принстон, Н. Дж. — Відзначений літературною нагородою Нобеля в 1949 р. славний американський повістяр Вільям Фолкнер заявив на літературному семінарі при катедрі англійської літератури в Принстонському університеті, що і батьки і виховники мильно виховують американську молодь, даючи їй фальшиві цінності. „Згідно з моєю думкою, казав славний повістяр, школи стаються щораз більше організаціями, в яких діти проводять час і не турбують батьків. Нині приманюється дітей до шкіл такими під купствами як участь у професійних футбольних дружинах та виглядами на дешеве провідництво". Найславніший учитель не має такої слави, як професійний атлет у школі. Велике число батьків не цікавиться дітьми і домом взагалі. Діти після шкільних годин не мають найменшої опіки і жадного зайняття. Дітей не можна добирати таким самим способом, як добирається коней і корів. Фолкнер сказав, що на його думку, „білі і кольорові люди не люблються взаємно", але Найвищий Суд ЗДА не брав цього до уваги, коли вирішував справу шкільної інтеґрації. Білі мусять призвичаїтися до того, щоб їхні діти навчалися разом із чорними, тому білі батьки повинні посилати своїх дітей до об'єднаних шкіл.

В АМЕРИЦІ

● **Відомий протестантський проповідник Біли Ґреґем,** відвідавши президента Айзенгавера, заявив, що під час його президентури настало в ЗДА велике релігійно - моральне пробудження, в чому має заслуги і Президент, який постійно ходить до церкви і в своїх промовах закликає до морального життя.

● **Наступного тижня пані Айзенгавер** вернеться до Вашинґтону з Арізони, де відпочивала від 23-го лютого. В середу 12-го березня вона прийматиме жінок — дружин конґресменів, а в четвер 13-го березня — дружин сенаторів.

● **В січні цього року** ощадності американських громадян в 520 банках зросли на 233,000,000 долярів і становили 31,917,000,000 долярів.

● **78-річний німець Гайнріх Гікен** приїхав з Німеччини до свого брата в Кензас Ситі на відвідини. Через три місяці він рішився вернутися до Бремену, заявивши братові, що в ЗДА „усе занадто швидке". Журналістам він сказав: „Ви маєте забагато авт, забагато людей і забагато галасу, а ваші ціни занадто високі. Коли я йду Ню Йорком, то почуваю себе немов малесенький мікроб, а в Кензас Ситі старі чоловіки бігають за дівчатами. Це все не для мене!"

● **У січні цього року в ЗДА,** внаслідок 200 страйків, не працювало 50,000 осіб. Це було найменше число страйкарів, у місяці січні від часу закінчення війни.

● **Навесні цього року 6 американських лікарок** поїдуть до СССР, щоб оглянути совєтські медичні заклади. У жовтні 1957 року 6 совєтських лікарок оглядали медичні заклади в ЗДА.

УКРАЇНЦІ У ФРАНЦІЇ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗНЕСЛАВЛЮВАННЯ ПАМ'ЯТИ ГОЛ. ОТ. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Париж. — Започаткована провокативною п'єсою „Афера Шварцбарда", що була передавана дня 28 лютого у французькій телевізії в рямцях програми „до Вашої душі і сумління", антиукраїнська кампанія в деяких органах французької преси викликала глибоке обурення і гостру реакцію серед української національної еміґрації у Франції, як теж в інших країнах світу. Проводи українських установ й організацій у Парижі, ще перед передаванням згаданої антиукраїнської п'єси у телевізії звернулися до дирекції телевізії з домаганням зняти з програми заповіджену передачу, як образливу для широких кіл українців у світі і, зокрема для пам'яти вождя українського руху Головного Отамана Симона Петлюри. Водночас напередодні самої передачі, в четвер дня 27 лютого, зорганізована нашвидку репрезентація 50-тисячної української еміґрації у Франції відвідала французьке міністерство інформації і склала рішучий протест проти негідних наклепів на честь українського народу і на світлу і дорогу для українців постать Головного Отамана. Представники українських установ й організацій у Парижі та в інших містах Франції створили у висліді спільного порозуміння окремий комітет для оборони пам'яти Головного Отамана Петлюри. Заходом цього комітету у присутності численних представників української колонії в Парижі відбулося дня 2-го березня складення вінка на могилі покійного Отамана на кладовищі Монпарнас, що було символічною відповіддю на протиукраїнську кампанію деяких французьких кіл. У згаданій телевізійній передачі відтворений процес Шварцбарда, включно із антиукраїнськими зізнаннями деяких свідків і виступами французького адвоката Анрі Тореса, який боронив тоді Шварцбарта. В передачі весь час говорилося про „українські погроми" і „звірства" над жидами в Україні, що їх спричинником буцімто мав бути Гол. Отаман Симон Петлюра. Автори передачі знеславили в ній теж і честь всього українського вояхтва, висловлюючи цілком незгідні з історичною правдою твердження, що українські війська виписали на своїх прапорах гасло „Бий жидів, спасай Україну".

Загальні інформації про цю антиукраїнську акцію у Франції та її тло були подані в „Свободі" з 7-го березня ц. р. у спеціяльній кореспонденції з Парижа п. з.: „Бий українців — спасай Росію". Згідно з інформаціями, справа цього виступу буде також предметом окремих нарад та евентуально, відповідної акції збоку УКК.

ЗУАДК ОБМІРКОВУЄ СПРАВУ ДОПОМОГИ УКРАЇНЦЯМ В ПОЛЬЩІ І ЮҐОСЛАВІЇ

Филаделфія. — Складні проблеми можливостей допомоги українцям у комуністичних Польщі і Юґославії були предметом окремих нарад представників Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) і поодиноких українських організацій минулої суботи, 8-го березня. Наради відбулись з ініціятиви ЗУАДК в його приміщеннях і в них взяли участь представники ряду організацій, які співпрацюють із ЗУАДК. Від УНСоюзу були приявні гол. предс. Д. Галичин, заст. гол. предс. адв. М. Пізнак, гол. касир Р. Слободян та ред. А. Драган. Наради відкрив і ними проводив президент ЗУАДК д-р Вол. Ґалан, інформуючи загально про дотеперішні заходи ЗУАДК в справі допомоги українцям в Польщі і в Юґославії та з'ясовуючи можливості дальшої допомоги. — Про деякі заходи допомоги українцям у Польщі інформував секретар зв'язаної з Т-вом Оборони Лемківщини нової організації Американська Допомога для українців у Польщі, д-р Юліян Налисник, а д-р Петро Мірчук інформував про такі можливості, зокрема для українців в Юґославії, з власних спостережень під час своїх коротких відвідин в тій країні минулого року. В результаті нарад однодушно схвалено, що: 1. Треба використати всі існуючі можливості для допомоги нашим братам у Польщі і Юґославії, але заходи в цих справах повинні бути дуже обережні, з уваги на складне положення українців у тих країнах, треба використовувати в першу чергу ці шляхи допомоги, що їх створює американський уряд та визнані урядом допомогові аґенції; — 2. Вся українська акція допомоги для людей в тих країнах повинна вестися скоординовано і вона має найкращі вигляди на успіх тоді, як буде масова; 3. Вже тепер треба починати інтенсивну акцію збірки фондів на ті цілі, створюючи при ЗУАДК окремий фонд допомоги українцям в Польщі і Юґославії. ЗУАД Комітет заповів, що вже в найближчому часі поробить в цій справі ряд дальших конкретних заходів.

Франція плянує союз держав Середземного моря

Париж. — Французький прем'єр Фелікс Ґаяр натякнув у своїй промові в палаті депутованих (нижчій палаті французького парляменту), що — „прийшов час для зорганізування з країнами західнього обширу Середземного моря спільної оборони, щоб така північно-південна вісь стала природним доповненням Атлянтійського Пакту". Французький прем'єр назвав при цьому такі держави: Франція, Італія, Еспанія, Лібія, Туніся, Марокко і „французький Альжир, що втішається широкими адміністраційними вольностями". Хоч це було тільки одно речення, вплетене ніби ненароком з промову, проте воно викликало широкий відгук, як натяк на можливість виходу з теперішньої сліпої вулиці, в якій опинилась справа війни в Альжирі та взаємин Франції з Тунісією і частинно з Марокко. За часописними коментарями, неможливо буде переговорювати з іншими середземноморськими державами про спільну оборону середземноморського обширу без з'ясування проблеми Альжиру і закінчення тамошньої війни. Американський посередник у французько-туніському спорі Роберт Морфі і англійський посередник Геролд Білі відбули півторигодинну нараду з прем'єром Феліксом Ґаяром, в якій переговорювано можливості франко-туніського порозуміння щодо французьких баз в Тунісії та невтральної контролі альжирсько-туніського кордону. Фелікс Ґаяр здобув у парляменті в минулу п'ятницю 7 березня ц. р. нову перемогу, діставши згоду на новий військовий бюджет Франції в астрономічній висоті кругло 1,300,000,000,000 франків (3,000,00,000 дол.), 286 голосами „за" і 147 „проти". — Правда, 169 послів абсентувались, так, що прем'єр не мав за собою безоглядної більшости всіх послів парляменту, яких є 593. Однак уряд Ґаяра втримався при владі.

● **В Четвертому Міжнародньому Зїзді Славістів,** що відбудеться у вересні ц. р. в Москві, візьмуть участь теж і підсовєтські українські вчені, між ними академіки Академії Наук УССР М. Гудзій, М. Рильський, О. Білецький та Л. Булаховський.

У МАНІЛІ ПОЧАВСЯ З'ЇЗД ВІСЬМОХ ДЕРЖАВ

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ СЕАТО ТАВРУЮТЬ МОСКОВСЬКІ ПОГРОЗИ, ЯК ПРОПАҐАНДУ

Маніля. — У цій столиці Філіппін почався в понеділок 9 ц. м. з'їзд вісьмох держав Південно-східнього Азійського пакту (від початкових англійських букв — СЕАТО). На з'їзд з'явилися державний секретар Джан Фостер Доллес, як теж міністри закордонних справ Англії (Селвин Ллойд), Франції (Християн Піно), Сіяму (князь Ван Вайтаякон), Австралії (Ричард Дж. Кейзі), Нової Зеляндії (він теж прем'єр — Волтер Неш), Філіппін (Ф. Серрано) і Пакістану (міністер торгівлі А. М. Кізільбаш). Конференцію міністрів попередила наприкінці минулого тижня таїна конференція високих військовиків цих країн, в яких взяв участь м. і. головнокомандуючий американською тихоокеанською фльотою адмірал Стумпф. Англійський міністер Селвин Ллойд гострими словами натаврував, як пусту пропаґанду, совєтську погрозливу заяву проти СЕАТО. Він заявив, що Совєти хочуть вмовити в суто-оборонний Південно-східній Азійський пакт, що він є аґресивний. У тому самому дусі висловились всі інші учасники конференції. Філіппінський міністер закордонних справ Феліксберто Серрано заявив, що совєтська погрозлива заява є приємним доказом, що Совєти дійсно вважають Південно-східній Азійський Пакт оборонцем свободи даних країн проти амбіцій міжнароднього комунізму — заволодіти цілим світом. Інші члени конференції звернули увагу, що совєтський виступ проти СЕАТО став доказом, що СЕАТО перестало бути „паперовим тиґром" і являє собою дійсну силу. Генеральний секретар СЕАТО сіямський державний муж Поте Сарасін заявив, що совєтський виступ проти СЕАТО не тільки не був ніякою несподіванкою, але що навіть прийшов трохи пізніше, ніж можна було його сподіватися. Конференція вісьмох держав СЕАТО має розглянути цілість ситуації на південному Сході Азії, з особливою увагою на загрозу з боку комуністичного Китаю. За загальним переконанням, головний натиск буде покладений на наладнання тіснішого інформаційного і координаційного зв'язку між бльоком СЕАТО та бльоками НАТО і Багдадського пакту у військовій ділянці та на посиленні економічної допомоги південно-східнім азійським країнам задля успішнішого протиставлення комуністичній підривній пропаґанді.

Совєти пропонують „азійський пакт безпеки"

Москва. — Напередодні відкриття у столиці Філіпін Манілі конференції вісьмох держав Південно-азійського оборонного пакту (СЕАТО), ТАСС оприлюднив офіційний комунікат з погрозами проти тих держав та одночас пропозицією — підписати спільний „азійський пакт безпеки". Совєти не подають покищо ніяких подробиць, як вони уявляють собі такий пакт безпеки з їхньою участю та, мабуть, участю невтральних держав, як Індія, і які пропонують ґарантії, що такий пакт безпеки не був би тільки безвартним клаптиком паперу. Вони обмежуються до застосування у відношенні до конференції держав СЕАТО докладно тієї самої тактики, що її стосували були напередодні останніх конференцій НАТО і Багдадського пакту: оскаржування тих держав в приготовлюванні „аґресивної війни" проти Совєтів та погрожування, що Совєти „знищать" на випадок війни членів тих військово-оборонних бльоків. В даному випадку большевики „перестерегають" азійські держави, приналежні до СЕАТО (Сіям і Пакістан), та Нову Зеляндію, Австралію і Філіпіни, що їхній союз з великодержавами, які є членами НАТО чи Багдадського пакту, наражує їх на війну, коли б навіть війна вибухла далеко від їхньої території (в Европі). Совєти, мовляв, не будуть тоді вагатися перед заатакуванням тих територіяльно далеких членів СЕАТО. Тим часом американський адмірал Стумпф, у висліді дводенних тайних нарад військовиків 8-ох держав СЕАТО в Манілі наприкінці мин. тижня, заявив, що остаточно узгіднені військові пляни вможливлять негайний протиудар, якщо будь-котра держава СЕАТО стане предметом комуністичної аґресії.

26 осіб згинуло в зударі двох літаків

Токіо. — У минулу суботу 8 ц. м. два американські літаки, морський транспортовий літак C-119, типу т. зв. „летючих возів", і військовий бомбардувальник зударились серед ближче невідомих обставин. У транспортному літаку находилось 25 осіб, у бомбардувальнику був тільки пільот. Всі вони згинули, не було ні одного оцілілого. В рятунковій акції взяли участь однаково американські літаки з японських баз, як фльотиля японських рибальських човнів. Знайдено 12 трупів на морських хвилях. Обидва літаки летіли до Японії після закінчення маневрів, в яких брали участь філіпінські й американські збройні сили.

У СВІТІ

● **Франція, Західня Німеччина й Італія** узгіднять фабричну продукцію різних родів зброї та її розподіл — для власних потреб і для експорту. До порозуміння в цій справі прийшло на з'їзді сімох міністрів з країн Західньої Европейської Унії (Англія, Франція, Західня Німеччина, Італія, Голляндія, Бельгія і Люксембурґ) у Римі минулого тижня.

● **Італійські комуністи,** ведучи кампанію проти ракетних баз і проти католицького духовенства, придумали нову пропаґандивну емблему: ракета і капелюх латинського духовника. Італійський міністер внутрішніх справ відчитав у парляменті таємний обіжник комуністів, в якому дано вказівки, як аґітувати проти Церкви.

● **В Англії** переведено сенсаційний судовий процес проти високих урядовців поліції в м. Брайтоні за хабарництво. Шефа поліції оправдано, але двох його найближчих службовців засуджено кожного на 5 років в'язниці.

● **24-річний Йоахім Перрез-Селлез** має великий клопіт: англійський уряд рішив репатріювати його до Еспанії. Перрез-Селдеза боронили соціялістичні посли в палаті громад, доказуючи, що режим генерала Франка так само небезпечний для його противників, як комуністичний в СССР. Англійський міністер внутрішніх справ заявив, що проявом опозиційної політичної діяльности Перреза в Еспанії було те, що він утік від військової служби, а таким справам, мовляв, Англія не хоче потурати.

● **Три видатні англійські лікарі** оприлюднили пересторогу проти необережної поведінки з домашніми звірятами, на око найневиннішими і найслабшими, а насправді дуже небезпечними. Наприклад дев'ятирічний хлопчина помер від дитячого паралічу на 13-ий день після того, як вкусила його папужка. Лікарі твердять, що найнебезпечнішими розсадниками дитячого паралічу є пси і коти.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОРИСНІ СУПЕРЕЧНОСТІ

Оптимізм урядових чинників у підході до теперішньої господарської кризи в ЗДА противиться інтервенції великими державними фондами на публічні роботи, чи зменшенню прибуткового податку. Ця, так би мовити, оптимістична школа американських економістів, що до їх думки прихиляється також Президент, твердить, що зміна пори року, призначені вже до цього часу бюджетові суми, головно на військові потреби й на будову та ремонт поштових будинків, і банкові заходи — зменшення відсоткової стопи для боржників та облегшення кредиту — це цілком достатні заходи, які між березнем і червнем цього року вплинуть на ступневе зменшування безробіття. На своїй останній пресовій конференції в минулу середу Президент заперечив, начебто уряд має готовий проєкт зменшення податків. Він не виключив цього засобу, але, мовляв, „ситуація змінюється кожної хвилини і кожного дня", отож „не можете докладно знати, коли настав пригожий час, щоб зробити щось таке". Для підтримання свого оптимізму він покликався на твердження відомого нюйоркського господарсько-політичного щоденника „Волл Стріт Джорнел", що ось уже в лютому почався більший рух в машиновому промислі, дармащо загальний стан на ринку праці ще не виявляє покращання. І тут Президент заапелював до широкої маси населення, щоб воно, збільшуючи закупи і виявляючи більше довір'я до національної економіки, само найприроднішим способом — збільшенням грошового обігу — перебороло зло частинного застою, наслідком якого є саме безробіття.

Демократична опозиція в Конґресі не погоджується з таким спокійним підходом до теперішньої господарської ситуації. Пресові коментатори звертають увагу на те, що тут грали б ролю фахові висновки з аналізи економічно-статистичних цифер і теж — тактичні вимоги передвиборчого часу. Коли уряд в першу чергу звертає увагу, щоб призначенням великих додаткових сум на публічні роботи й зменшенням податків не спричинити поважного дефіциту державного бюджету, а тим самим не збільшити державної заборгованости, не послабити валюти і не збільшити шансів інфляції, то партійні політики не можуть переочувати того моменту у виборчій розгрі, яким є безробіття. І тому, за несповна 8 місяців до дати, коли виборці рішатимуть про партійно-політичне обличчя 86-го Конґресу, Банкова комісія Сенату приспішеним темпом розглядає демократичний проєкт створення окремого гіпотечно-позикового будівельного фонду. Хоч первісно передбачену суму $2,500,000,000 зменшено в Комісії вже до $1,500,000,000, все ж той фонд став би великою заохотою для бажаючих купувати чи будувати мешкальні доми, тим паче, що окремих $100,000,000 передбачається для будови військових будинків.

Цей законопроєкт подав був демократичний сенатор Альберт Гор із Теннесі. Знову ж голова демократичної більшости, сен. Линдон Джансон з Тексасу, заявив свою підтримку для проєкту видаткування $500,000,000 безпосередньо на публічні роботи. Врешті конґресмен Брент Спенс з Кентакі, теж демократ, заповів у Банковій комісії Палати Репрезентантів на 15 квітня ц. р. переслухання у справі безробіття в найбільше безробіттям заторкнених частинах країни. Сенатська підкомісія в справах шляхів стурбована сповільненням темпу будови нових шляхів у цьому році. Сталося це тому, що стейти сподівалися дістати цього року від федерального уряду $2,200,000,000 на будову шляхів, тим часом, з перекиненням головної уваги нового бюджету на оборонні витрати, програма шляхів дістане тільки $1,600,000,000. Тому й стейти отягаються розпочинати нові роботи на шляхах, чи навіть частинно припиняють уже започатковані роботи. Однак, водночас стейтові леґіслятиви збираються уживати власних засобів, щоб зліквідувати загрозливе явище безробіття на своєму стейтовому терені. Цікаво, що коли, напр., в леґіслятиві стейту Ню Йорку в Олбані більшість становлять республіканці, хоч губернатором є демократ Аверелл Гарриман, то промоторами протирецесійних заходів є там не демократи, а республіканці.

Так ось політика — як завжди і всюди — тісно сплітається з економікою. У цьому випадку демократична опозиція хоче приєднати собі масу громадян засобами боротьби з безробіттям радикальнішими, ніж їх рекомендують з природи речі обережніші урядові чинники.. Але й вони не можуть строго противитись тій течії, бо це не лежить в інтересі Республіканської партії. Коли республіканська адміністрація мала в своїх руках величезний атут — високу господарську коньюнктуру й добробут — то вона не може байдуже придивлятися, як тратить його. Оце своєрідне суперництво між республіканською адміністрацією і демократичною опозицією, щоб мерщій опанувати явище безробіття, є великою потіхою для всіх працюючих людей у ЗДА.

СТАЛІН ПОМЕР — СТАЛІНІЗМ ЖИВЕ

Минуло п'ять років від дня смерти — природної чи ґвалтовної — Йосифа Сталіна. І так воно сталося, що протягом цих років завершився ще один цикл в історії большевизму-комунізму, драматично розпочатий несамовитим зойком одного із сталінських наслідників про „розброд і паніку" — зойком, що пролунав на цілий світ в дні смерти „отця всіх народів".

25 років похмурою тінню звисав над світом цей присадкуватий, низьколобий, рябий грузин — „професійний революціонер" Джуґашвілі, якому змалку й до скону щастила примхлива фортуна. Адже вся його біографія — це успіхи і зріст від найнижчих суспільних щаблів до запаморочливих кремлівських висот, з яких він, обожнюваний комуністами цілого світу, вершив долю мільйонів нещасних, стероризованих людей. Проте, не випадково необмеженим диктатором став малоосвічений, зарозумілий фанатик Сталін. Ніхто більше, як він — брутальний і безоглядний у своїх рішеннях — не надавався на цю ролю в критичному періоді після смерти Леніна, коли треба було взяти компартію „за морду", а всіх партійних інтелектуалістів послали в тартарари.

Ролю й значення Сталіна для комунізму нинішні московські диктатори прекрасно розуміють і належно оцінюють. Бо вони — його духові діти, і не панувати б їм тепер у Москві, якби не Сталін. Його методами, його наукою врятувалися вони, коли „розброд і паніка" зчинилися на партійних верхах; його заповіти безоглядно виконують вони тепер, будуючи комунізм в СССР і розсаджуючи вільний світ зсередини; його духом перейнята кожна постанова від центрального комітету починаючи, а на найглухішому райкомі закінчуючи.

Чи змінився режим у Совєтському Союзі за п'ять років, що минули від дня смерти Сталіна?

Здавалося б, це річ недискусійна, хоч врядигоди тут і там чуємо голоси, які закликають нас приглядатися до „реалітетів", що зроджуються останнім часом під диктатурою і що мають нібито свідчити про докорінні зміни в совєтському режимі.

Всілякого роду „реалітетів" мають большевики в ужитку і в запасі дуже багато і засяг їх широкий: від бурхливого періоду „воєнного комунізму" на початку 20-их років до НЕП'у з його приватницькою ініціятивою, від сталінської конституції, що без санкції прокурора заборонила будь-кого арештувати, і через конституцію — до єжовщини, під час якої не одного й прокурора розстріляно так собі, задля круглого рахунку. А в спеціяльно українських умовинах ці „реалітети" простягалися від розстрілу на місці у 1918 році за знайдену в українській мові посвідку, хоч би й була вона видана якоюнебудь невинною кооперативною орґанізацією, до заборони під час широкої українізації совєтським службовцям говорити в установах по-російськи, і далі — до заборони не то говорити, а й писати ділові папери по-українськи.

Вчора большевики зліквідували частину концентраційних таборів і дещо приборкали в інтересі власної безпеки органи МВД, а сьогодні допускають масово туристів з-за кордону роз'їжджати по містах СССР. Позавчора вони дозволили своїм поетам і письменникам писати не тільки про трактори та комбайни, але й про закоханих дівчат та хлопців, а післязавтра можуть дати бувшим діпістам ласкаву згоду не тільки на висилку харчових посилок до Совєтського Союзу, але й на відвідини свояків.

Та чи є це зміна самої політичної системи? Чи перестає бути бодай у найменшій мірі ґеґемоном в Совєтському Союзі комуністична партія? Чи — поза заяложеними декораціями — дано „радянській" Україні якийсь реальний доказ „суверенности"? Чи захитується від тих змін колгоспний устрій на селі і чи перестає бути підсовєтський робітник рабом державивизискувачки? Чи порушується будь в чому привілеї пануючої касти і партійної олігархії? Чи позначаються ці зміни на стратегічних плянах Москви — опанувати світ? Ні, і ще раз ні! Кожної хвилини, на потиск ґудзика, совєтська диктаторська система може змінити курс на 10, 20, 30 ступнів і плисти далі в тому напрямі, який в даній коньюнктурі вигідніший для Москви.

На закритому засіданні 20-го з'їзду компартії Сталіна затоптали в болото. У Кремлі тоді вирішили, що так треба для того, щоб врятувати себе і створений Сталіним режим. Головну ролю в ганебному розвінчуванні „вождя" виконав Нікіта Хрущов — нині найбільший і найпослідовніший сталінець, такий самий, як його вчитель, безоглядний і брутальний. У п'ятиріччя смерти Сталіна новий диктатор має чим похвалитися — кривавим здушенням мадярської революції, „спутніками" і балістичними ракетами, коекзистенцією, яка манить „невтральних" і захитує, здавалося б, непримирних, успіхами в зовнішній політиці на Заході і Сході. Напевно, Йосиф Віссаріонович по заслузі оцінив би свого спритного учня.

Реабілітувати Сталіна почали його наслідники таки незабаром після розвінчання. Розвінчувальний „шок" — конечний, як то вирішили в Кремлі, для партії і поневолених народів — очевидно досягнув своєї цілі і себе оправдав. У п'яту річницю його смерти вийшов довго стримуваний 40-ий том „Большої Совєтської Енциклопедії" з гаслом „Сталін", де представлено його — після всіх переведених над ним чисток і апробацій, так, як мусять сприймати його тепер усі комуністи і всі підсовєтські народи.

Покійного „генералісимуса" подано в енциклопедії, як великого державного мужа, що хоч і наробив чимало помилок, але й вніс величезний вклад у справу зміцнення совєтської держави та світового комунізму. Цілковито оправдується його похід проти Троцького, Бухаріна та ін., але осуджується допущені ним ексцеси и чистки комуністів у 30-их роках. Осуджується також Сталіна за те, що недоцінив загрози збоку гітлерівської Німеччини і не вжив потрібних оборонних заходів, але підкреслюється, що під час війни проявив він великі здібності в обороні держави і створенні могутньої армії. Згідно з духом часу і хрущовської коекзистенції, осуджується теорію Сталіна про те, що збройний конфлікт між комуністичним і капіталістичним таборами — неминучий. Але понад усе Сталін — „вірний учень і соратник Леніна, великий продовжувач його безсмертної справи, вождь і вчитель комуністичної партії, совєтського народу і трудящих всіх країн".

Де ж усе те, що говорив Хрущов на 20-му з'їзді? В 40-му томі енциклопедії годі шукати божевільного маніяка Сталіна, нездатного керувати державою, самодура, „генералісимуса" Сталіна, який під час війни, водячи пальцем по шкільному глобусі, укладав стратегічні пляни наступу й оборони, С т а л іна-боягуза, який і носа не показав на фронті, Сталіна-неука, який життя керованої ним країни пізнавав з пропаґандивних кінофільмів, Сталіна, який знехтував усі заповіти Леніна. Нічого цього в новому виданні енциклопедії немає.

Отже, Сталін помер — сталінізм живе. Бо сталінізм і ленінізм і комунізм — це тотожні поняття, це одно нероздільне ціле.

В. С-ко

Роман Смаль-Стоцький

СПРАВА КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Щось більше як пів року тому розпочала наша академічна молодь акцію в пресі, щоб зібрати від української еміґрації в ЗДА 100,000 долярів на уфундування катедри українознавства в Колумбійському чи іншому з більших американських університетів. Якщо взяти під увагу патріотизм та запал до українознавства ініціяторів цього задуму, то він заслуговує на повне признання. Бо треба вітати таку акцію, в якій проявляється турбота за українську вільну науку, за виховання молоді й наступної ґенерації наших українознавців, а це тим більше, що та турбота охопила тепер і нашу академічну молодь. Вона промовила до нашої зорганізованої спільноти в ЗДА і жадає поважних матеріяльних засобів для здійснення свого проєкту.

Маючи повну пошану до цього задуму і високо оцінюючи патріотизм та добру волю нашої молоді, я хотів би ось тут в цій справі забрати слово й представити читачам декілька застережень.

Чи не є багата наша еміґрація? Ніде правди діти, ми не грішимо ні щедрістю, ні великодушністю в пожертвах на національні справи... Тому при всіх видатках нашої зорганізованої спільноти треба нам брати під увагу: 1. що ми є в стані гарячої й холодної війни з Москвою, і не живемо в мирі, 2. що тому мусимо зуживати всі наші матеріяльні засоби на потреби — пекучі й наглі — того фронту війни, 3. що весь наш Національний Фонд УККА на всі ті потреби виносить річно коло 100,000 долярів, і що ця сума не збільшується, а навпаки, поменшується, 4. що нашій найстаршій академії наук, НТШ, бракує матеріяльних засобів на друк українських наукових праць та на докінчення Енциклопедії Українознавства.

Хто розуміє, що українська наука це найважливіша зброя нашої визвольної боротьби, той збагне всю трагедію української вільної науки. Прикро, але треба одверто сказати, що не всі багатші члени нашої суспільности зрозуміли значення нашої вільної науки, що — на радість Москві — „животіє" вона тільки з причини апатії великої частини нашої громади, і так наша наука не має матеріяльних засобів, щоб свої крила розпростерти на всю ширину у вільному світі.

А яке загально-національне значення мас, наприклад, Енциклопедія Українознавства НТШ не тільки для студій у вільному світі, а й для окупованої Москвою України, хай послужить ось ця інформація з останнього числа Літературної Газети (Київ, 4-го лютого 1958 року) п. н. „Подія величезної ваги" (Розмова з членом Головної редакційної колеґії Української Радянської Енциклопедії академіком О. І. Білецьким):

„Цими днями відбулись установчі збори Головної редакційної колегії Української Радянської Енциклопедії.

Наш кореспондент звернувся до члена Головної редакційної колегії, директора Інституту літератури АН УРСР імені Т. Шевченка, академіка АН УРСР, О. І. Білецького з проханням поділитися своїми думками з приводу організації Української Радянської Енциклопедії.

— Видання Української Радянської Енциклопедії — подія величезної культурної і політичної ваги, — сказав академік О. І. Білецький. — Її видання матиме не тільки виключно національне, але й міжнародне значення. Адже всі національні багатства талановитого українського народу ще й досі як слід не систематизовані, не підсумовані й грандіозні досягнення України за 40 років Радянської влади. А потреба в цьому — величезна і для радянських людей, і для тих українців, що живуть за кордоном.

Спроби видати українську енциклопедію робилося і раніше. Перша редакційна колегія була створена десь у 30-их роках, але, нічого не зробивши, припинила своє існування.

Так само не дала потрібних наслідків і робота редакційної колегії, створеної в 1944 р.

Тепер же ми маємо всі умови для випуску великої, змістовної, глибоко наукової Української Радянської Енциклопедії. У нас є необхідні матеріяльні можливості, к в а л і ф і к овані кадри науковців, є постійна підтримка партії і уряду.

Видання Енциклопедії — одне з найголовніших і найважливіших завдань Академії наук УРСР. Майже всі керівні працівники академії беруть активну участь в роботі редакційної колегії..."

Досі в Совєтському Союзі видана в Москві московська „Большая Советская Энциклопедия" мала повну монополію. Тепер дійсно: подія величезної ваги. Але кожна людина, що вміє політично думати, розуміє, що без публікації ЕУ НТШ у вільному світі Москва ніколи на цю поступку не пішла б. Це велика перемога НТШ над Москвою! І хоч „Радянська Енциклопедія" буде комуністичною й русотяпською, НТШ у віль-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Любомир О. Ортинський

ПОГОНЯ ЗА ФАНТОМОМ

Спостерігати розвиток політичних, культурних і соціяльних проблем своєї спільноти і чужого світу, схоплювати наростаючі в середині спільноти процеси й інформувати про них громадськість, або, інакше висловившись — впливати на формування публічної опінії — це завдання відповідальної публіцистики. В українському випадку, тобто у випадку української публіцистики поза межами батьківщини, до цього стандартного завдання доходить ще важка й незвичайно відповідальна функція стежити за співзвучністю між дією еміґрації й вимогами краю, вказувати шляхи, якими має йти наша допомога визвольній боротьбі та викривати й перестерігати українську прилюдність проти нездорових, шкідливих проявів, тенденцій чи концепцій нашого організованого життя.

Тому треба дуже серйозно застановлятися, коли український публіцист забирає слово, спершу на шпальтах „Свободи", а згодом у публічній доповіді, і б'є на сполох, що в наш національний табір закрадається своєрідний рецидив зміновіховства, яке прийняло було в 20-их роках назву „радянофільства", — що на овиді відступ від існуючої між двома світовими війнами концепції про існування в Україні російсько-совєтської окупації та погодження з фактом існування УССР, як сучасної української держави. А такий алярм вчинив ред. Іван Кедрин-Рудницький у „Свободі" з 22-го січня ц. р. (див. статтю „Орієнтація на „реалітети") і завершив свій акт обвинувачення на публічній доповіді, влаштованій Об'єднанням Прихильників Визвольної Боротьби України в Ню Йорку 1 березня ц. р., де він говорив на тему „Коливання української політичної думки". У першому випадку, в статті він зробив закид п. п. Д. Андрієвському, Я. Пеленському та деяким іншим авторам, що вони впроваджують баламутство в українську політичну думку, а пригадавши існування радянофілів двадцятих-тридцятих років у Галичині, закинув їм брак послідовности: мовляв, Грушевський, Крушельницькі й товариші принаймні були „чесні з собою" і виїхали в Україну.

Далеко ширше ред. Кедрин поширив свої тези у згаданій доповіді. Застерігшись, що він не утотожнює речників визнавання української держави в УССР з радянофілами 20-х років, він назвав цю сучасну течію „неорадянофільством" і не залишив сумніву щодо його деструктивности. Він признавав, що існування УССР в совєтській конституції та приналежність УССР до Об'єднаних Націй можна використовувати, як правно-політичний арґумент у нашій пропаґанді, але тільки як тактичний засіб нашої політики. Зрештою, ставив під сумнів практичну вартість цього тактично-політичного арґументу. Підкреслював примат двох чинників: сили народу в Україні й інтересу чужих держав мати Україну дійсно самостійною. Поручав розмежовувати ідеологію, політику й тактику і боронив не тільки ідеологію Української Народної Республіки, але й Українську Національну Раду. Критикував доцільність виступлення обох націоналістичних груп з УНРади, вбачаючи в цьому доказ, що український новітній націоналізм не перейшов ще потрібної — на його думку — еволюції. Доповідь ред. Кедрина тривала півтори години, і він сам наприкінці признав, що деякі його твердження були „цілком дискусійні".

Хибою цієї доповіді було те, що слухачі могли були дістати враження, начебто тепер дійсно воскресла радянофільська течія з 20-их років. Хоч прелеґент згаданим українським діячам, зокрема Д. Андрієвському, і не відмовляв патріотизму, проте замало підкреслював їхню вірність принципові 4 Універсалу і факт, що всі вони говорять про „поневолену Україну" в постаті УССР.

Залишаючи п о о диноким журналістам оборону їхнього становища ними самими і не входячи на цьому місці в деталі, тобто, залишаючи відкритим питання, чи всі формулювання згаданих авторів влучні, чи, може, тут і там перешаржовані, чи висновки правильні, чи дискусійні, все ж треба якнайрішучіше ствердити, що твердження ред. Кедрина-Рудницького були також натягнуті. Він робив враження, що ганяється за фантомом, за якоюсь неіснуючою групою — як він казав „неорадянофілів". Слухач, почувши кілька призвищ, міг був думати, що вони становлять якусь суцільну групу, яку прелеґент охопив назвою т. зв. нео-зміновіховства. Покористувавшись двома медіюмами свого „відкриття", статтею в газеті і публічною доповіддю, він поставив перед українською прилюдністю нову проблему, змалював мариво троянського коня радянофільства в самій середині, в серці українських політичних середовищ, і в цей спосіб насторожив чуйність громадянства, спрямував його увагу на нібито грядучу небезпеку. Треба категорично ствердити, що загострив чуйність у фальшивому напрямку, показав неіснуючу небезпеку!

Щасливим для автора цих рядків збігом обставин і завдяки виборові ред. І. Кедрином деліквентів для своєї інквізиційної акції з різних політичних середовищ, годі буде посуджувати підписаного тут, що він виступає в обороні свого редакційного колеґи з „Сучасної України". Видвигнена проблема заторкує дуже поважний сеґмент українського зорганізованого політичного життя і через те набирає характеру загальноукраїнської справи. З цієї точки погляду ми й підходимо до неї. Брак місця не дозволяє докладно заналізувати твердження ред. Кедрина. Це, зрештою, було частинно зроблено після його доповіді і призвело до того, що в своєму заключному слові доповідач погодився з твердженням д-ра М. Прокопа, що не може бути сумніву, що згадані автори твердо й непохитно стоять на базі 4 Універсалу, і радо пристав на суґестію, що незручні фрази в деяких статтях можна щонайбільше оцінити, як журналістичні „кікси".

Але це діяметральна різниця! Він пояснював, що виступив із своїм алярмом щойно тоді, коли таких „кіксів" було — на його думку — вже забагато. Він покликався на факт, що публікації наших учених про УССР, як держа-

(Закінчення на стор. 4-ій)

К. Смовський
Генерал-хор. Армії УНР

МОЯ СЛУЖБА БАТЬКІВЩИНІ

(Спогади)

(8)

В гарматному дивізіоні капітана Хижного залишилися: сам капітан, поручник Одинець, урядовець Соколовський, 6 старшин, 38 козаків, 53 коней, 8 гармат легких, 4 тяжкі (гавбиці 48-лінійні), 4 скрині до набоїв, 4 вози з військовим майном, овес та сіно для коней. В дивізіоні було ще двоє молодших старшин, але вони забрали свої речі і з кількома козаками поїхали до Києва. Капітан Хижний оповів мені, що дивізіон прибув з Румунського фронту з 13-ої гарматної бриґади і його військовий комітет нібито постановив їхати до Києва. Він казав, що румуни їх затримували, але вони якось зуміли відкупитися.

Коли ешелон вирушив, я з кількома юнаками сів до „теплушки", а решта залишилися на платформах. Капітан Хижний підійшов до мене і сказав, що за час війни він пережив багато різних несподіванок, але такої, як сьогодні, йому ще не траплялось. Сам я також подумав, що це з мого боку було божевілля. Я міг заплатити не тільки своїм життям, але й життям тих 12-ох юнаків, що були зі мною. Тисячна сіра маса могла нас роздавити, як мух, але, на щастя, то була отара без пастуха, яку один старшина і 12 юнаків розігнали на всі сторони.

Над ранок 31 січня прибули ми до Коша. Я склав звіт полк. Афанасієву і представив йому капітана Хижного. Коли я докладно оповів, як я здобув гармати з кінним тяглом, полковник аж зблід і промовив: „То ви мали велике щастя!"

Полк. Афанасієв подякував мені і юнакам за виконання наказу і сказав, що цей гарматний дивізіон буде називатися „1-ий Гайдамацький Гарматний Дивізіон". Про це він подасть у наказі Коша і пізніше призначить командира дивізіону. (По зайнятті Києва, командиром Гайдамацького Дивізіону був призначений я, а пізніше був ним підполк. Макаров). Капітан Хижний почав організувати легку батерію, а я гавбичну. Тут же капітан Хижний приділив мені коней і трохи своїх козаків, а решту до гарматної обслуги становили мої юнаки (чорні гайдамаки). В той день старшини й козаки-гарматчики 1-го дивізіону Гайдамацького Коша прийняли присягу: бути вірними, слухняними, виконувати всі накази зверхників і, не жаліючи свого життя, боротися за незалежність України. Присягу переводив начальник штабу Коша сот. Удовиченко.

Отже після трагедії під Крутами (Крутянську трагедію докладно описав сот. А. Гончаренко — командир 1-ої Юнацької Старшинської Школи в „За Державність", Збірник 9, стор 145) Гайдамацький Кіш зайняв позицію біля ст. Бобрик. У той час зв'язок з Києвом увірвався, і лише випадкові відомості свідчили, що столиця перебуває в руках комуністів.

Таким чином обидві групи, Яготинська і Б а х мацька, втратили свою базу — Київ. Ворог був не тільки спереду, на фронті, але й в запіллі. Штаб Гайдамацького Коша перебрав негайно командування над обома групами, відірвався вночі від ворога і прийняв рішення спільним ударом здавити большевицьке повстання в Києві, після чого зустрінути на Дніпрі червону армію, що наближалася під командою Муравйова. Здійснення такого пляну вимагало твердої волі від командирів, рішучости, мужности й відваги від старшин і козаків.

Треба підкреслити, що становище молодої і нечисельної Української Армії було трагічним, але думку про припинення боротьби, яка виникла на нараді Штабу Коша на стації Бобрик (нарадою керував сам С. Петлюра) категорично відкинено. Таке рішення відповідало й настроям козаків, а зокрема гайдамаків, які урочисто присягнули продовжувати боротьбу до перемоги. В цей відповідальний момент величезну ролю відіграв Симон Петлюра, який своєю непохитною вірою в святість ідеї визволення України ще більше зміцнив дух національної боротьби в козацьких серцях. З цього моменту і аж до 21 листопада 1920 року, коли Українська Армія примушена була перейти через Збруч і Дністер, ім'я Симона Петлюри нерозривно зв'язане з її збройними чинами. Він став її духовим Вождем.

2-го лютого вранці ешелони з військом почали прибувати з обох напрямків, Ніжена та Гребінки, на стацію Дарниця, де виладовувалися й приготовлялися до наступу на Київ. Одна колона наступала на залізничний міст (хто керував групою — не пригадую), а друга під командою С. Петлюри — на Слобідку і ланцюговий міст. До цієї колони входили: Гайдамацький Кіш, чорні й червоні гайдамаки, січові стрільці, дві сотні полку ім. Наливайка, дві сотні кінноти, дві батерії (легка і гавбична) та інші дрібні піхотні частини.

Гайдамацька колона, яка хотіла захопити ланцюговий міст з нальоту, зустріла ворожий вогонь з десятків кулеметів та панцерних авт. Передня сторожа зазнала великих втрат забитими й раненими і мусіла відійти до Слобідки. Лише після кількагодинної артилерійської підготови з двох батерій, українські частини пішли в наступ, і над вечір піхота вже укріпилась на правому березі Дніпра, а біля год. 22-ої зайняла Лавру і Аскольдову могилу.

На другий день ранком розвідка виявила, що комуністичний штаб міститься в Арсеналі — старовинній будівлі, побудованій ще гетьманом Мазепою. Це була головна фортеця комуністів. Для того, щоб просунутися в центр міста, треба було здобути Арсенал і касарні понтонного батальйону, в яких перебувало до двох тисяч солдатів-москалів і наших малоросів. З цих касарень і з Арсеналу відкрито сильний вогонь з кулеметів по нашій колоні, яка посувалась Нікольською вулицею в напрямку пам'ятників Кочубея та Іскри. Але після влучного вогню наших гавбиць стрілянина з касарень припинилась. Гайдамаки скочили в касарні і солдатню обеззброїли. Проте, з Арсеналу й далі інтенсивно обстрілювали з кулеметів наші частини. Гарматчики, не маючи змоги підтримувати вогнем піхоту, яка почала штурмувати Арсенал, рішилися на відважний крок, можливий тільки в умовах ведення бою в місті. Капітан Хижний і автор цих рядків разом з гарматною обслугою викотили руками дві гавбиці аж до пам'ятника Кочубея й Іскри і з дуже близької віддалі відкрили прямий вогонь по Арсеналі, а легка батерія під командою пор. Одинця била по ньому з гіподрому. Але за кілька хвилин був тяжко ранений кап. Хижний вночі помер)), перебито й поранено більшість обслуги гармат. Залишився я з 8 юнаками біля двох гавбиць. Наступила темна ніч, притиснув сильний мороз, а вояки були голодні й змучені. Більша частина піхоти відійшла до Лаври, а гармати з частиною піхоти залишилися на позиціях навколо Арсеналу. Цілу ніч з 3-го на 4-го лютого відбувався пекельний обстріл Арсеналу. На холод і на голод ніхто не нарікав, бо це вже були свідомі борці за Україну, і всі розуміли, що мусять або свою столицю здобути або за неї згинути.

О. Кобець

ТАРАС ГРИГОРОВИЧ ШЕВЧЕНКО

(Народність у творчості поета і культ його в народі).

(2)

І тому так зростала, і тому так міцніла любов народу українського до автора тих полум'яних пісень - творів — Тараса Григоровича Шевченка.

Трудно нам сьогодні уявити собі, як тоді, в часи, коли автори не знали наших теперішніх ротаційних друкарських машин, найменшого уявлення не мали про мільйонові тиражі книжкових видань, — трудно собі уявити нам, як вогненне слово Шевченка добиралось до кожного, найглухішого куточка його рідної землі, діставалось до рук найзатурканішого селянина, ширилося справді серед мільйонів, що сприймали те слово, як спрагла в безводній пустелі душа сприймає цілющу прохолоду кришталево-чистої критичної води, що відроджує сили, бадьорить, наснажує й кличе не занепадати духом, а боротися — боротися за краще життя сьогодні, за світле майбутнє усього народу.

Трудно нам сьогодні це собі уявити. Але так було.

Твори Т. Г. Шевченка в ті, убогі на друкарську техніку, часи, за наявности неймовірно вбогої на видавничі можливості жменьки української інтеліґенції, розходились між народом тисячами й сотнями тисяч руками дбайливо переписаних примірників, читалися, знову й знову списувались і далі розходились між масами народу справді масовими, рукописними тиражами.

І це, безперечно, тому, що всі твори Т. Г. Шевченка були справді НАРОДНІ своїм духом, своїм походженням, своїм змістом, своїми ідеями. Тарас Шевченко унаслідував душу українського народу в усій її красі й велечі, і силою поетичної творчости цієї душі просто казково-чарівно впливав на душу українського читача його творів, на душу всього українського народу.

І тому така популярність Т. Г. Шевченка в народі.

Згадаймо, для прикладу, один із найбільших, глибиною свого змісту і зворушливістю, творів Тараса Шевченка, усім нам добре відому поему „Катерина". Коли переказати зміст поеми буденними словами людської мови, що нею ми послугуємося в змальованні буденних подій життя, то виявиться, що просто нічого особливого в змальованій поемою події нема. Чи не проходили й чи не проходять ще й сьогодні тисячі й тисячі людей з байдужістю, чи просто неуважністю, мимо таких подій, що являють собою нібі буденне явище в людському повсякденному житті? Дівчина закохалась, коханець зрадив, безсердечно покинув скривджену, відцурався і її й свого власного сина, і скривджена молода мати вкоротила собі віку. Навряд, чи, почувши про таку подію, хтось колись бодай згадає, що в цій події щось переживають, щось таки значать ще й батько та мати зрадженої дівчини. І все. І сьодні, як, мабуть, і тоді, в Шевченківські дні (а тоді, мабуть, ще менше, ніж тепер) такої події вистачило б хіба на кілька рядків звичайної хроніки десь у закутку щоденної газети, хроніки, на яку не всякий читач і взагалі звертає увагу.

Але в тій, здавалося б, такій звичайній, буденній події поетова душа добачила щось більше за взичайну любовну пригоду зайди-москаля, щось більше за буденне явище в житті молодої, чарівної дівчини, що так щиро й віддано покохала саме в час, коли кохання заволодіває молодою душею з непереможною силою.

Душа поета Тараса Григоровича Шевченка добачила в тій події глибоку людську траґедію української дівчини, дочки безправного, бо чужинцями поневоленого, народу, і страшну драму батьків її, що їх пригода з дочкою майже знищила морально, бо потрясла всіма основами священного і в віках непорушного укладу їхнього родинного життя, осяяного глибокими і з глибин їхніх душ шанованими традиціями предків.

І про цю страшну трагедію, і про цю жахливу драму розповів поет своїм читачам, своєму таки народові, а одночасно з тим і всьому світові, такими зворушливими словами, і з таких точок поетичного прозорливого погляду, що ніколи й нікому з читачів і на думку не спаде вважати ту подію буденним явищем. Над долею Катерини, над долею нещасливих батьків її, над долею всього українського народу поема Тараса Григоровича Шевченка примушувала й примушує восьоговні глибоко і глибоко задумуватись тисячі читачів цієї поеми, примушувала й примушує людей робити з тієї події для себе висновки і діяти й поводитись у дальшому житті відповідно до тих висновків, навіяних пророчими поетичними словами, якими переказав світові ту подію Шевченко. І хто знає, чи сьогоднішні закони цивілізованих народів на захист прототипів дівчини Катерини, на оборону від брутального розкладу людської родини — основи цивілізованого суспільства — не навіяні новітнім законодавцям подібними поетичними творами найбільших світових поетів, а між ними й Траса Григоровича Шевченка?

Український читач відчув у Шевченкові-поетові оборонця покривдженої, не одна українська мати й дочка, читаючи зворушливу поетичну розповідь про долю Катерини, вмивалися співчутливими сльозами, приглядались до своєї власної долі, насторожувались і, може, якось та нмагались і, може, якось та намагали б до повторення в їхньому власному житті трагедії й драми героїв поеми „Катерина".

І за це український батько, українська мати, українська дочка, за це весь український народ любив і шанував, любить і шанує, і ще віки й віки любитиме й шануватиме свого Великого Сина Тараса Шевченка.

—о—

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Твін Сити, Мінн.

Урочисте відзначення 40-ої Річниці проголошення незалежности України.

Щоби якнайуспішніше відзначити 40-річницю державної суверенности України, філії УККА Міннеаполісу і Ст. Полу в дружньому контакті скликали ще на початку грудня м. р. поширені збори представників усіх громад та організацій Твін Сити. На цих зборах вирішено, що Свято переводитимуть управи філій у співпраці з Святочним комітетом, до складу якого увійшли представники майже всіх громад та організацій Твін Сити, навіть і тих, які до цього часу не були юридичними членами філій.

Філії заздалегідь зорганізували громадський хор, складений зі співаків, які репрезентували всі православні й католицькі громади міст. Керувати хором погодився, не зважаючи на щоденні понаднормові години праці, протод. о. М. Бринь. Стараннями культурно - освітньої референтки Міннеаполіської філії УККА пані О. Бринь, п. А. Семенюка і настоятеля церкви св. Юрія Переможця о. А. Кістя, які витратили кілька десятків годин праці, — для всіх співаків хору видруковано повний комплет нот пісень програми.

У середині січня голова Міннеаполіської філії УККА п. проф. О. Грановський мав спеціяльні авдієнції з провідними політичними діячами Міннесоти. У наслідок їх губернатор стейту п. О. Фріман вперше в історії Міннесоти погодився підписати відповідну декларацію про офіційне відзначення Дня Української Незалежности. Виникла потреба — негайно виготовити найліпшої якости український прапор. Успішно здійснили її члени управи Міннеаполіської філії УККА пані О. Бринь і п. М. Амврозяк. Консультантом щодо кольорів прапору був артист-маляр п. О. Булавицький.

21 січня цей прапор, виготовлений за кошти Міннеаполіської філії УККА, був посвячений у церкві св. Арх. Михаїла. Урочисте посвячення прапору перевів настоятель цієї церкви митр. прот. о. В Левицький у співслуженні всіх православних священиків обох міст — протоєреїв оо. В. Уманця, М. Антохія, А. Кістя, М. Єрмоловича і протод. о. М. Поліщука. У почесних рядах біля прапору стояли, крім членів управи філій на чолі з проф. О. Грановським, голова Виконного Органу УНРади п. М. Лівицький, що саме тоді перебував у Твін Сити і учасники визвольних змагань на чолі з ген. К. Смовським. Тримав посвячуваний прапор учасник Зимового походу армії УНР сотник п. О. Вдовиченко. Не зважаючи на пізню годину у церкві були численні українці з усіх православних і католицьких громад Твін Сити.

Ранком 22 січня українська делеґація у складі майже всіх священиків обох віровизнань, членів управ філій УККА і численних представників усіх українських громад міст — урочисто передала в Капітолі Міннесоти секретареві стейту п. Донавановї український прапор і отримала від нього на руки п. проф. О. Грановського Декларацію про проголошення Дня 22 Січня Днем Української Незалежности. Декларація була підписана губернатором п. О. Фріманом напередодні. Діти в національних строях передали від української делеґації квіти для секретаря стейту і англомовні книжки про Україну до стейтової бібліотеки.

Під час передачі прапору українською делеґацією було кілька представників місцевої преси, радіо і телевізії. Наступними днями з'явилися численні відгуки преси, в тому числі передова стаття у Міннеаполіській газеті, повідомлення радіо і 2 телевізійні передачі, присвячені проголошенню у стейті Дня української незалежности. Прихильні для української національної справи повідомлення преси і радіо, промова секретаря стейту, а у першу чергу сама декларація губернатора — красномовно свідчать про те, як далеко вперед просунулася справа розуміння наших інтересів в Міннесоті.

Свято Державности відбулося 26 січня у великій, акустичній залі клюбу ІВКА, розташованій у самому центрі Міннеаполісу. Присутніх на Святі було понад 450 чол.

Вступне слово виголосив українською мовою голова філії УККА Ст. Полу п. С. Коцюба та прочитав в англійській мові привітання учасникам Свята від голови Міннеаполіської філії п. проф. О. Грановського, який саме в той день брав участь в урочистому святкуванні цієї ж річниці в Торонті.

Дружина професора пані Ірина Грановська прочитала численні привітання Дня української незалежности від провідних політичних діячів стейту і міст, зокрема надіслані з Вашинґтону привітання від губернатора стейту п. О. Фрімана та сенаторів федерального Конґресу п. Г. Гомфрі й Е. Тая. Червоною ниткою у всіх цих зверненнях до українців Міннесоти позначалася беззастережна солідарність з ідеями української визвольної боротьби проти червоного російського імперіялізму.

Надзвичайно об'єктивний і змістовний реферат про незабутні дні творення суверенної Української Народної Республіки та її збройну боротьбу проти червоних і білих „єдінонеделімців" виголосив старшина армії УНР, а у 1939 р. старшина героїчної Карпатської Січі полк. В. Філонович. Не менш цікавий і змістовний реферат в анг. мові прочитав про ці події п. д-р М. Гайдак — учасник збройної боротьби за незалежність і державність України.

Резолюцію Свята, у якій підкреслювалася незмінна аґресивність російського імперіялізму і його зростаюча загроза для Західнього світу, прочитав секретар Міннеаполіської філії УККА п. М. Дербуш. Резолюція була одноголосно схвалена учасниками Свята і в перекладі англ. мовою розіслана чільним політичним діячам Міннесоти.

Художня частина Свята складалася з декламації пань І. Корсунської, Є. Коцюби та О. Бринь, виступу дитячого гуртка „Орлята" громади св. Юрія Переможця (керівниця пані О. Костюк) та кількох виступів танцюристів громади св. Арх. Михаїла (керівник п. В. Павлюк) і громади св. Константина — „Черемош" (керівник п. П. Королевич). Найбільший успіх мала „Коломийка" у виконанні „Черемоша", яка своєю динамічністю, варіяцією кроків, загальною технікою виконання і стилізованими строями викликала справжню бурю оплесків.

Завершив Свято прекрасний виступ хору (диригент прот. о. М. Бринь) у збільшеному складі (понад 40 співаків) з новим, свіжим репертуаром і у старанно дібраних строях. Успіх хору на Святі дає надію, що цей його склад створить нарешті постійний громадський український репрезентативний хор Твін Ситі, у якому почувається тепер така пекуча потреба. Хор виконав кілька народніх пісень, „Для всіх ти мертва і смішна" (слова О. Олеся) і разом з усією авдиторією — український національний гимн.

Урочистість Свята була підсилена дуже вдалим мистецьким оформленням сцени артиста - моляра п. О. Булавицького і бездоганно виконаними ним портретами С. Петлюри і М. Грушевського. Допоміжну роботу щодо мистецького оформлення виконав п. Г. Папіж, фахівець щодо удекоровань сцен з рамен Відділу ООЧСУ.

Подяку виконавцям і учасникам Свята склав заст. голови управи Міннеаполіської філії УККА п. М. Амврозяк, заповідачем укр. і анг. мовою програми Свята був голова місцевого Відділу СУМА п. П. Кміт, художні афіші до Свята виконав мистець - графік п. О. Канюка, кольорові фота сцени, виконавців програми і всіх виставок виконав організ. референт Міннеаполіської філії УККА п. В. Домбровський, національні відзначки виконали пані К. Гуцал з рамен СУА і пані Д. Янович з рамен УЗХ. Доглядали порядку пластуни в одностроях та представники інших молодечих організацій — члени МУН, СУМ-а і ОДУМ-у.

Справжньою окрасою Свята були численні виставки, розташовані у просторому вестибулі клюбу. З них у першу чергу слід відзначити дуже цікаву і цінну виставку доби визвольних змагань (полк. В. Філонович) з цілим рядом просто раритетів, зокрема оригіналами всіх універсалів Центральної Ради, військовими відзнаками, посвідками, фотами тих часів тощо.

Доповненням їй була вдала виставка місцевого Відділу ООЧСУ (голова п. Д. Мандибур). „УПА в публікаціях і документах". Цікавою і змістовною була також виставка „Нищення української Церкви російським окупантом" (п. М. Лозовий). Подихами доби визвольних змагань віяло від збірки українських паперових грошей УНРеспубліки (п. д-р М. Гайдак) та великої збірки українських державних поштових марок (п. М. Дербуш), у якій, крім марок УНР, були подані марки ЗУНР, Кубані, Криму, Буковини, Закарпаття. Безпосереднім доповненням попередньої колекції були виставлені панною О. Соловей збірка українських марок еміґраційних видань та комплетна збірка чужинних марок з українською тематикою.

Надзвичайно мальовничою і різноманітною була виставка народнього мистецтва (керівник пані М. Процай, помічниці пані Н. Булавицька, Д. Янович і К. Гуцал), яка подавала десятки стилевих вишивок, різьби, керамічних виробів, строїв, писанок тощо. Ця виставка користувалася чи не найбільшим успіхом в чужинців. І була, безперечно, того варта. Також великим зацікавленням в чужинців користувалася виставка сучасної української еміґраційної преси з усіх країн Західнього світу, де є друковане українське слово, разом 120 назв (п. М. Дербуш), виставка найкращих зовнішнім виглядом українських книжок, виданих поза рідними землями, у тому числі майже повний комплект англомовної літератури про Україну (пані М. Процай), виставка „Рідна Школа" (пані О. Костюк) з десятками цінних експонатів з усіх ділянок праці всіх трьох українознавчих шкіл Твін Ситі, а також і виставка спортового товариства „Київ" — здобутки українських спортовців Твін Ситі — келихи, грамоти, фота тощо.

Крім українців Свято відвідала поважна кількість американців, може саме завдяки переведенню Свята в центральній частині міста. Всі вони дивувалися багатству і різноманітності українських експонатів з усіх ділянок культурного і політичного життя.

Увесь чистий прибуток Свята, відповідно до ухвали Святочного Комітету, призначений для українських військових інвалідів.

о. Ф-ч, М. Дербуш

ДЕЛЕҐАЦІЯ УКРАЇНЦІВ ТВІН СІТІ З НАЦІОНАЛЬНИМ ПРАПОРОМ ДЛЯ СТЕЙТУ МІННЕСОТА В КАБІНЕТІ ГУБЕРНАТОРА О. ФРІМАНА

Стоять у 1-ім ряді члени управи Міннеаполіської філії УККА — зліва — голова філії п. проф. О. Грановський, пані О. Бринь, п. М. Амврозяк (тримає прапор) і п. В. Домбровський. Крайні ліворуч — о. В. Уманець і о. А. Кість.

● **У Стирії в Австрії** заарештовано 38-річного Альфреда Енґледера, жонатого, батька двох дітей, який признався, що від 1951 р. насилував і вбивав жінок. Він став пострахом цілої провінції. Нападав на самотніх жінок сумерком і втікав ровером. ч

● **Із Східньої Німеччини** втекло на Захід від 1952 року понад півтори тисячі лікарів. Масова втеча лікарів позначилась особливо в 1953 році. 850 осіб з лікарськими дипломами. Втеча з комуністичної частини Німеччини триває. Цього року вона охоплювала пересічно 3,500 — 4,000 осіб тижнево.

● **В Юґославії** 23-го березня відбудуться т. зв. парляментарні вибори, — комедія за совєтським зразком. Хоч юґославська пропаґанда твердить, що громадянам в Юґославії дається повну свободу вибору між кандидатами, насправді на 301 місце в парляменті — 296 мандатів визнані урядом Тіта як непорушні, отже тільки в 5-х випадках громадяни зможуть вибирати між двома-трьома комуністами, також затвердженими компартією.

СПРАВА КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

(Закінчення зі стор. 2-гої)

ному світі до кожного гасла опублікує відповідні пояснення, збере їх в окремих томах і знову покаже світові всесвітнього брехуна: Москву.

Взявши ці факти під увагу, якось вражає, що наша молодь не завжди належно турбується долею своїх наукових установ з такими славними традиціями, що вона не йде їм на допомогу, от хоч би в справі ЕУ НТШ, хоч за десяток років природно спаде на її плечі весь тяжкий тягар праці цих установ — аж до переможного кінця нашої війни проти Москви. Наша молодь турбується — катедрою в Колумбії. Це її право, — але також правом і обов'язком українських науковців, зокрема професорів американських університетів, є закликати нашу молодь, щоб вона призадумалась глибше, чи її акція під цю пору доцільна, чи вона посилює нашу визвольну боротьбу, чи вона скріплює НТШ, що сповняє таку важливу функцію на фронті визвольної боротьби всієї еміґрації.

Уважаю під цю пору ідею катедри українознавства в Колумбії чи в Ню Йорку за недоцільну інвестицію національного капіталу, який багацько успішніше для національної справи можна використати для підтримки існуючої української наукової установи. І цю думку піддержу ще й наступними точками:

Поперше, не наша це заслуга, що в Колумбії є двох українських науковців, які вже займають там катедру славістики й історії Византії, що природно поширює свої зацікавлення на стару Русь-Україну.

Таким чином 2 наші науковким чином два наші науковці вже репрезентують нашу вільну науку в Колумбії, виконуючи багато з того, що мало б бути завданням коштовної катедри українознавства.

Подруге, нашою проблемою в сучасній хвилі є не катедри — а студенти-слухачі для тих катедр чи в Колумбії чи в будь-якому іншому американському і навіть кандійському університеті. Щоб не вжити гострого слова, — їх число в дивній диспропорції до українознавчого запалу ініціяторів. Всім відомо, що проф. Кленс Меннінґ, що перед роком пішов у відставку, започаткував вже був курс історії української літератури — з відомим успіхом... Ось цей рік на курс історії української мови проф. Ю. Шереха з початку не записався був ніхто з нашої патріотичної молоді, і курс мав бути „дропт", потім один студент кінець-кінцем таки записався. З цього скористали ще троє, що відвідують його як вільні слухачі. Для статистики: два українці, один дійсний американець і один жид-американець. Чи не судилося Ю. Шерехові та сама доля, що Степанові Смаль-Стоцькому перед другою світовою війною у Празі в УВУ, що роками викладав перед 2-3 слухачами, в той самий час, коли Прага кишіла нашими студентами. Не організації збірки на катедру українознавства в Колумбії, а організації українських студентів на вже існуючі курси українознавства потрібно нам сьогодні найбільше.

Потретє, якщо наші ініціятори назбирали вже якісь фонди на ту катедру, то чи не ліпше було б заопікуватися долею цілої низки українських науковців, які заслуговують на те, щоб їх зробити „гостинними" професорами по різних університетах, зокрема ті, що володіють англійською мовою, — а на це треба дуже скромних фондів.

Закінчую гарячим апелем до нашої молоді, щоб вона включилась у той вже існуючий і діючий фронт української науки, познайомилась з нашою працею й плянами, і допомогла нам їх здійснювати.

Відзначення Вовчухівських боїв у станиці УСС в Ню Йорку

Ню Йорк. — Станиця Українських Січових Стрільців у Н Йорку в суботу 8-го березня в 22-ій 22-ій кімнаті Українського Народного Дому при 2-ій евеню відзначила так звану Вовчухівську офензиву УГА, яка відбулася в перших днях березня 1919 року у зв'язку з боями за здобуття Львова. Доповідь виголосив учасник цих боїв д-р Володимир Калина. Після доповіді відбулася товариська зустріч при чаї, під час якої д-р В. Калина здав звіт із цьогорічних вечерниць „Червоної Калики".

Закликають не легковажити недуги поліо

Трентон, Н. Дж. — Стейтовий комісар здоров'я д-р Деніел Берґема в своєму річному звіті губернаторові Робертові Б. Майнерові остерігає населення проти того, щоб не легковажило собі недуги поліо тому, що число захворувань на цю пошесть від 1955 року постійно зменшується. Зменшення настало тому, що мільйони дітей і дорослих нащепилися вакциною д-ра Солка. Та не смісмо бути самовдоволені з цього стану, бо десятки мільйонів дітей і дорослих до 40-го року життя в цій країні ще не є защеплені, і тому не є виключена можливість поширення цієї недуги. Батьки повинні подбати, щоб їхні діти були три рази нащеплені вакциною д-ра Солка. Те саме повинні зробити і всі дорослі особи у віці до 40-го року життя, бо аж тоді не буде небезпеки пошести поліо.

ПОДЯКА

З ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО,
дня 30-го грудня 1957 р., о год. 6.07 вечора
в шпиталі в Брукліні, відійшов у вічність
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, ТАТО І ДІДУНЬО

бл. п. Степан ЛИС

на 65-му році життя.

Покійний хворував понад 7 років, у шпиталі перебув 5 днів.

Походив із села Кулава, пов. Жовква, Зах. Україна.

Цією дорогою складаємо найщирішу подяку Всеч. о. Катрісві з Ню Йорку за уділення останнього благословенства; Всеч. о. дек. Андрушкові за гарні похоронні відправи, як також п. проф. Рейнаровичеві і П. Цюпі за гарний спів під час похорону.

Наша щира подяка всім родинам: Троць. І. Бішко; Анні Палащук, головно Василеві Тараско і його дружині, які увесь час перебували з нами в шпиталі і зайнялись цілим похороном; Іванові Лапчакові з дружиною Марією, що заопікувались моєю маленькою донею Кариною в цей тяжкий для нас час; п. В. Тараско, який під час тризни в УНДомі зібрав в пам'ять Покійного 36 долярів, призначуючи $ 18.00 на школу в Брукліні, а $ 18.00 на радіопрограму.

Дякуємо всім Знайомим, що приїхали на похорон з далекого стейту Коннектикат, як також п. М. Романюк з сином і донькою з Трентону.

Щиро дякуємо І. Маликові, секретареві 325 Відд. УНСоюзу і його членам за віддання останньої пошани Покійному своєю численною участю в похоронах.

Дякуємо Всім за численні квіти, молитви, Служби Божі і вислови співчуття.

Хай Всевишній Всім Вам нагородить сторицею.

АННА ЛИС — дружина
МАРІЯ ЛИС-СУКМАНОВСЬКА — донька
МАРІЯ, АННА і КАРИНА — внучки

НОВІ ВИДАННЯ

Людмила Коваленко, Рік 2245. (Роман - утопія)

Оце образ зреформованого людства, яке живе в світі мудрих, що постав на руїнах світу ідіотів. Так називає авторка добу, яка має закінчитися атомовою війною, — вже останньою в історії людства.

В тім світі всі проблеми, над якими мучилися наші попередники і сучасники, вже розв'язано — нема пануючих і поневолених, писаних законів вже не потрібно — всім кермують мудрі Очети, послух яким є радістю. Крім них над землею чувають недрімані очі Старшого, а над всім Бог, в якого людина вже нічого не випрошує, бо зрозуміла, що він, давши раз свої закони, вже не входить в житьові подробиці і лишається тільки судією. Свобода волі вже не використовується людиною на зло. Відкритий нею початок (атом) виконав згубне діло, знищивши старий світ, тепер в руках добрих і мудрих служить для блага людини. Використанням його сили земля перетворилася в країну блаженних, де щастя не приглушують зітхання і плач, і де життя майже безконечне.

Як то дозволяє утопія, в книжці фантазійне, неймовірне перемішалося з правдоподібним. Деякі зарядження в новому світі авторка будує на основах, які вже в нашому житті закладає наука. До того належить зміна відживлення людини, контрольований добір подружніх пар, заникання меж між націями і расами (що авторові цієї замітки дуже неприємне), реґулювання клімату і використання атомової енергії в комунікації. В деталях є багато неув'язок і протиріч, але що то утопія, то претенсій не можна мати, — доповнюй сам. Праця для уяви дуже приємна. В цілому книжка дає матеріял для легкої, інтриґуючої дискусії.

Читається книжка як казка, неподібна ні на одну зі знаних, і як детективка з інтриґою, розв'язання якої не відгадати наперед. Читається одним духом. Читання переривається сміхом, не глузливим, а добрим, щирим, здоровим сміхом. Чогось приємно стає людині, і туга огортає за тим „світом, якого не побачиш. Идеш за авторкою, а веде вона твердою рукою, від початку прокладеною стежкою до кінця, ліпше якого для нас і не придумати.

Утопія написана легкою формою, яка є разом з тим ваблливою оболонкою для гірких пілюль правди. І не мало їх підносить авторка, кому належиться.

Спосіб вислову резолютний, мова ядерна, не підсолоджена отою, приписовою чемністю, яку автор вважає плащиком для приховання злости і ворожнечі, яких в новому світі вже нема.

Побудувавши новий світ, авторка робить його форумом для постави кардинального питання — що робити із російським імперіялізмом. Досі ніхто ще у будь-якій формі не написав одверто висновків з історичного досвіду щодо зазначеного питання. Авторка утопії той висновок зробила і подала до загальної уваги. Сконденсований у стислу форму він звучить так: Жадна коекзистенція неможлива. Світ поневолення і свободи не можуть існувати поруч і жити в мирі.

Остання атомова війна вчинила несамовиті спустошення, але наслідком її було знесення вогнища неспокою — Московія, як залюднена територія, зникла, і на її просторах постав світовий... **звіринець.** Щоб така розправа не вразила чутливого сумління, авторка дає докази, які заспокоюють. Для того в новий світ введено одного москаля. Це член залоги літака, який за останньої війни віз атомову бомбу і упав у сніги Арктики. Ніхто не згинув, всі зараз розійшлися у різні сторони, причім Іван заволодів атомовою бомбою, яка не розірвалася, і всі позамерзали, щоб так зберігтись до вказаного року, хоч їх знайшов старий Очет і для експерименту відморозив та ожцвив. Двоє із залоги, Іван — росіянин і Юрко — українець, являються синтетичними національними характерами і є дієвими особами твору.

Дослід старого Очета — взагалі справа сумнівна, і вона наводить на думку, що мешканці світу мудрих все ж таки успадкували дещо від своїх ідіотичних предків, вони ж бо пойняли надію на можливість поправи для Івана, лишили йому свободу рухів, повне утримання і залишили атомову бомбу. Нехай, мовляв, сам зрозуміє.

Звичайно, з того нічого не могло вийти, бо Іван був Іваном. В новому світі йому все не подобалося, блаженство мешканців почало дратувати, він думав про бунт, революцію, захоплення влади з собою самим на чолі, а крім того почав ображати людей і їх інституції. З приводу того він дістав кілька викликів на двобій з відтягненням на п'ять років, може бува за той час порозумнішає, поправиться і перепросить. Марні надії. Іван полетів до Англії на Олімпіяду і виступив. Першим противником був батько родини, який мав обороняти честь дружини, що її Іван порівняв із коровою і тим образив цілу інституцію материства. Іван здоровенний, а батько тонконогий (як же ж із добором?), Іван ішов з кулаками, а батько з силою духа. М'язи Івана зів'яли під поглядом противника, хоч він ще встиг підбити батькові око і тяжко потовкти тіло. Сили Івана блискавично відновилися, і вилетів, щоб кинути на всю спортову громаду бомбу. І зле би було, якби Юрко не помітив вчасно, він бо слідкував, бо єдиний знав, чого від Івана можна сподіватися. За Іваном вилетів, отже, старий Очет і, прийнявши на себе силу вибуху, врятував громаду. Очет загинув, але беручи на увагу, що йому було вже 150 років, був він вже сам собою досить знуджений...

Наздогін Іванові вилетів і Юрко. Ця справа обставлена авторкою по всіх правилах „доброго" американського фільму. За Юрком біжить Марія — його любов — дівчина нового світу. Вона не слухає протестів Юрка, насилу вскакує в літак, щоб поділити з ним долю. Вилітає також стара Омем — вдова покійного Очета. Разом вони переймають збігця, і тут відбувається двобій на життя і смерть. Юрко перемагає на волосок за допомогою каменюки, яку йому втисла в руку Марія і якою він розбиває буйну Іванову головушку.

Мораль: Поки на світі є хоч один Іван, не буде спокою. Юрко звільняє світ від Івана. Але в новому світі не дають нагороди за такі вчинки. Пролилася кров, отже Юрко, як і свідки чину, мусять відійти з ідеального світу за заслону, щоб там почати з початку. Щось подібне за вигнання з раю, тільки за засадою протилежних посилок. Про існування такої території для початківців читач довідується вже аж на кінці книжки. Отже, проступки проти моралі все ж було передбачено.

Про території колишніх держав і цілих континентів читач дізнається з книжки цікаві речі. Тут треба згадати для нас важливе, а саме про Україну. Отже Україна не технізувалася, не захотіли люди. Навпаки, вони захотіли повернутись назад до нашого прекрасного минулого ще до московської окупації. Всі пам'ятники старовини відбудовано, а земля, так само як колись, постачає хліб, молоко і мед, і люди її обробляють з любов'ю і радістю. Вони не хочуть живитись таблетками, вони не хочуть машин і любуються в кониках, ночами там тьохкають соловейки, співають розкохані дівчата і парубки, пахтить чебрик, шумлять Дніпрові хвилі, б'ють пороги. Так Дніпроґес розібрали, щоб і згадки не було. Лежить Україна під знаком двох Хрестів — Св. Володимира і Хреста на могилі Тараса, як символів пройденого між тими хрестами історичного шляху.

До цієї благословенної землі тікають стомлені духом із технізованого стерильного світу, щоб набратися радости життя.

При такому кінці читач забуває про те, що в новому світі крови змішалися і границі затерлися. Нова Україна така прекрасна, що хочеться закрити границі і сказати: Тепер ми самостійна держава, а не тільки ресорт для відпочинку стомлених духом. Нарешті всі передумови для того є, із звіринцем на Півночі наша воля забезпечена. Звичайно, супроти моралі року 2245 такі думки просто неморальні і стягнули б гнів мудрих Очетів так само, як стягають вони гнів немудрих Очетів теперішнього віку ідіотів.

Олександра Животко

Відбулась конференція Титанієвих Клюбів ЗДА та Канади

Клівленд. — В суботу дня 1-го березня б. р. відбулась тут конференція представників Титанієвих Клюбів із ЗДА та Канади, завданням якої було у зустрічі з представниками ІТ-у (Контінентал Ірон анд Тітаніюм), обговорити дотеперішній розвиток Компанії (копальні та перерібки титанієвої руди у Ст. Пол коло Монтреалю) та намітити плян акції продажі 250,000 шерів для започаткування 2-го етапу розвитку Компанії.

Приїхали та взяли участь у кількагодинній конференції, що відбулася під проводом інж. А. Мілянича, делеґата Тит. Клюбів до СІТ-у та одного з директорів СІТ-у, — майже всі представники Клюбів у ЗДА та Канаді.

Присутні вислухали основного докладу секр.-касира СІТ-у інж. А. Маркова, з якого довідались про дуже задовільний розвиток копальні, що завдяки належному фаховому керівництву та піддержці українського громадянства та повній співпраці „титанієвих клюбів", має перед собою чимраз кращі можливості розвитку.

Компанія має на власних та законтрактованих теренах необмежену майже скількість сирівцю (високоякісної титанієвої руди), бо около 20 мільйонів тонн, відповідні забудування та технічне влаштування, а що найважніше має контракти на цілий 1958 р. на збут своїх продуктів на коло 400,000 долярів. Доповідач подякував представникам тит. клюбів за співпрацю та просив дальшої піддержки у розбудові першого великого українського акційного підприємства на американсько-канадійському ґрунті, а присутні з признанням приняли до відома інтенсивну працю керівництва підприємства та пляни дальшого розвитку.

В дальшому устійнено, докладно обговорено та детально розпляновано кампанію продажі 250,000 шерів в часі до 15 травня б р. по ціні 119 долярів за 100 шерів, і потому по 140 дол. за 100 шерів та візвати загал українського громадянства (організації та поодинокі особи), включитись у працю титанієвих клюбів на місцях, а де їх нема то їх творити, для уділювання інформацій.

Доручено інж. А. Титановському з Шикаґа нав'язати контакт з осередками Українців на заході аж по Каліфорнію, інж. Р. Голодові співпрацю з Тит. Клюбами в Канаді та творення нових, а д-рові М. Ценкові нагляд та відповідальність за цілість кампанії.

М. Ц.

Представник Коста Ріки — за роззброєння латинських американських держав

Вашинґтон. — Представник Коста Ріки закликає членів Орґанізації Американських Держав до того, щоб ступнево почали роззброюватися, залишаючи справу своєї оборони ЗДА, які єдині повинні обороняти всю Західню Півкулю. Костаріканський представник Гонзальо Х. Фасіо заявив, що тільки ЗДА могли б гідно зареаґувати на ворожу водневу атаку на територію Західньої Півкулі. На думку костаріканського делеґата здійснення його пропозиції могло б посунути вперед справу світового роззброєння, але представники Мехіко, Домініканської Республіки і Болівії неприхильно поставилися до проєкту роззброєння всіх латинських американських держав. Делеґат Коста Ріки пропонує, щоб латинські американські держави видавали фонди не на зброєння, тільки на нові будівлі та на розбудову економіки, яка в деяких американських державах стоїть дуже низько.

Французький генерал боронить справу бомбардування Тунісії

Альжир. — Командант круґло 400,000-ої французької армії в Альжирі, ген. Рауль Салян, твердив у пресовій конференції, що в перших двох місяцях цього року зґинуло в Альжирі 8,500 арабських партизанів, а по французькому боці 500 вояків. За весь минулий рік — за словами того генерала — зґинуло 32,000 повстанців, 6,000 схоплено в полон, а французькі втрати були 2,500 вбитими. Названий генерал впевняв, що війна в Альжирі була б давно припинилась, як би повстанці не мали влегшеного пичкарського постачання зброї, головно через туніський кордон. Тому він заповів продовження і скріплення теперішньої, наснаженої електричним струмом, дротяної загороди між Альжиром і Тунісією. Він раз-у-раз атакував Тунісію за підтримування партизанів в Альжирі та палко виправдував летунську атаку на туніську місцевість Сакет-Сіді-Юсеф, яка викликала гостру реакцію публічної опінії у широкому світі — проти Франції. Названий генерал опрокинув версію, наче б приказ до того бомбардування вийшов від місцевого військовика нижчого ступня. Мовляв, цю справу передумано раніше в командуванні армії в Альжирі та рішено збомбардувати назнану місцевість, де зосереджувалися альжирські повстанці. Знищено бомбами стару копальню, криївку і склад зброї партизанів. За той налет нікого не покарано ані не покарають — заявив французький генерал.

Воднева бомба не зможе зрушити Місяць із його орбіти

Ню Йорк. — Недавно шведський інженер Роберт Енґстросм висловов пересторогу, щоб не вистрілювати водневу бомбу на Місяць, бо бомба з силою 20,000,000 тонн вибухового матеріялу ТНТ могла б зрушити Місяць і спричинити такий високий приплив на землі, що велика її частина була б залита водою. Але два американські науковці-астрономи з Колумбійського університету д-р Дж. Шілт і комісар для справ атомової енергії д-р Вілард Ф. Ліббі називають це нісенітницею. Місяць кружляє довкола нашої Землі зі швидкістю 3,000 стіп на секунду, і коли б на ньому вибухла воднева бомба з силою 20,000,000 тонн, то це могло б приспішити швидкість Місяця на один цаль на секунду, і таке мале приспішення не могло б мати найменшого впливу на висоту припливу морів і океанів. Найсильніша досі воднева бомба, яка експльодувала на землі, не спричинювала збільшення припливів, тому можна сподіватися, що те саме було б, коли б та бомба вибухла на Місяці.

ПОГОНЯ ЗА ФАНТОМОМ

(Закінчення зі стор. 2)

ву, і стаття Д. Андрієвського появились вже три і більше років тому, а він, мовляв, виступив щойно тепер. Отож виходить, коли б українські публіцисти обережніше формулювали свої погляди, то не було б і цієї реакції. Але й самому ред. І. Кедринові можна закинути, що він надто гостро й яскраво схопив цю справу і занадто її роздув. Правда доповідач просив присутніх політичних однодумців Д. Андрієвського переказати йому, що цінить його патріотизм, мудрість і здібності, але що сам, мовляв, Д. Андрієвський завинив необережним формулюванням своїх думок. Але слухачі не позбулись сумніву: або хтось є „нео-радянофілом" або порядним українським патріотом. Одним і другим одночасно він не може бути, і оправданим видається підозріння, що доповідач не передумав як слід своїх формулювань, і, хоч витикав своїм колегам по перу їхні „кікси" — сам також дав себе потягнути своєму перу.

З поглядами, висловленими Д. Андрієвським і іншими, можна погоджуватись або не погоджуватись. Можна квестіонувати таку чи іншу фразу в інших статтях, дискутувати, чи вона правильна. Але нема найменших підстав говорити про існування будь-якої загрози народження серед українців у вільному світі нового радянофільства в будь-якій формі чи вигляді.

Як ми вже вгорі підкреслили, і стаття і доповідь ред. І. Кедрина переяскравили виступи в пресі Д. Андрієвського й інших, а його натяки на відродження „зміновіховства" слід потрактувати, як гіперболічне формулювання з посмаком сенсаційности.

Проте, треба признати, що його обидва названі виступи, — до речі, публіцистично блискуче оформлені, — значно причинились до того, що на найбільш відповідальних українських форумах в ЗДА з'ясовують таку важливу проблему, як т. зв. совєтофільство, і приходять до одностайного висновку, що властиво ця проблема не існує.

„ПЕРШИЙ ЛЕТУН" В КОСМІЧНІ ПРОСТОРИ ПОГОДИВСЯ НА АДОПТАЦІЮ СВОЄЇ ДОНЬКИ

Трой, Н. Й. — 23-річний летун із Бронксу, Н. Й., Доналд Дж. Фарелл, який впродовж 168-ох годин перебував в кабіні в таких умовах, які були б під час лету в космічні простори, погодився на те, щоб його 4-річну доньку адоптували його розведена жінка та її новий чоловік стейтовий поліцист Роберт Лураас. Під час „лету" Фарелл став популярним в цілій країні, того скористала його колишня жінка і публічно просила його про дозвіл на адоптацію, якого давніше Фарелл не хотів дати. Ставши „героєм дня", він мусів погодитися на це з огляду на добро дитини, яка була у матері.

● **В московських „Ізвєстіях"** лікарка Лідія Боґдановіч вмістила полум'яну статтю на сім шпальт проти алкоголізму, називаючи його „ворогом число 1 Совєтського Союзу". Вона твердить, що 70% злочинів у Совєтах і 30% автомобільних випадків спричиняє алкоголь. Совєтські — заявляє вона — шинкарі свідомо розпиячують молодь, ба навіть батьки частують своїх малолітніх синів водкою, щоб „зробити з них мужчин". Лікарка протестує проти совєтських фільмів і телевізійних показів, в яких на столах вічно стоїть горілка.

● **Президент Айзенгавер** з похвалою висловився про харитативну акцію протестантського, католицького і жидівського допомогових комітетів, які переводять збірки на допомогу закордоном. Своє признання вислав Президент Світовій Службі Церков, Католицькому Допомоговому Комітетові і Об'єднаному Жидівському Комітетові.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во „Клюб Поступовий", Відд. 70, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в середу, 12-го березня 1958 р., о год. 7-ій веч., в Укр. Домі, 433 Hoboken Ave. Делеґати на конвенцію УНСоюзу: П. Костик, С. Костів. Просимо кожного члена придбати, хоч одного нового члена до УНСоюзу. — І. Патуляк, предс.; П. Костик, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори УНДому, Відд. 316, відбудуться у четвер, 13-го березня 1958 р., о год. 8-ій веч., зі звичайним порядком нарад. Просимо усіх членів брати участь в зборах. Є актуальні справи, які торкаються усіх членів, а вирішують їх тільки присутні члени. Довгуючих членів просимо вирівняти залеглости. — Управа.

Посмертні Згадки

ВАСИЛЬ ЧОЛИЙ, довголітній член Т-ва „Подільська Січ", Відд. 8 УНСоюзу в Йонкерсі, помер, по довгій недузі, дня 15-го лютого 1958 р. Похорон відбувся 18-го лютого, з пох. заведення, до церкви св. Михаїла. Тлінні останки спочивають на St. Joseph Cemetery. — В. Й. П!
В. Мандзій, секр.

АНАСТАЗІЯ ЛАВРОВСЬКА, довголітня членкиня 76 Від. УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., померла дня 27-го лютого 1958 р. Покійна походила з Галичини, Зах. Україна. Похорон відбувся 3-го березня 1958 р. — В. Й П!
В. Салабун, секр.

ПЕТРО МИСЬКІВ, довголітній член Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 81 УНСоюзу в Куртіс Бей, Мд., до якого вступив 1906 р., помер 26-го січня 1958 р., на 77-му році життя. Покійний народився в містечку Вишнівці, пов. Підгайці, Зах. Україна. Полишив у смутку брата в ЗДА, 4 синів: Мілтон, Яків, Тома і Іван, 2 доньки: Марія і Павліна, 7 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 29-го січня, при участі Родини, Знайомих і Членів Відд., з дому жалоби до кат. церкви св. Михаїла, а по Службі Божій члени Відд. 81, відпровадили Покійного на вічний спочинок на цвинтар Holly Cross. — В. Й. П!
В. Блавцяк, секр.

● РОЗШУКИ ●

ЮРІЯ КЛІЦА, родж. 5-го вересня 1923 року в Тлустім, біля Заліщик, розшукує мама з Польщі. Аплікант був вивезений німцями на працю в Німеччину і після закінчення війни опинився в таборі переміщених в Швабмюнхені, біля Авґсбурґа. Хто знав би про долю Юрія Кліца, просимо подати до ЗУАДК на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661
Phila. 5, Pa., USA

Пошукую брата **ЮЛЬКА ОРЧИНСЬКОГО,** зі с. Грусятичі, коло Ходорова, пов. Бібрка. Пошукує його сестра Матрона. Хто знав би дещо про нього, прошу писати на адресу:
Matrona BENKO
516 Jefferson Ave.
Cleveland 13, Ohio

Параня Мельник пошукує **Григорія БОЖИКА Івановича,** уродж. 1919 р., в селі Річчочинах, пов. Городок, який пішов на війну 1941 р. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситися на адреси:
H. SZNICAR, 2315 W. Cortez St., Chicago 22, Ill.
P. MELNYK, 14 Monroe Pl., Yonkers, N. Y.

Петро і Олена Проць, із Лорейну, О., пошукують **ДМИТРА ГАВРИЛІВ,** із Товмаччини. Повідомлення слати на адресу:
Petro PROC
2063 E. 30th Street
Lorain, Ohio

Пошукую **ЯРОСЛАВА БОДНАРА,** з Кропильник. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Ewhenia BILYK
7065 — 22 Ave.
Ville St. Michel
Montreal, Que., Canada

Марійка Б. пошукує **Галину ШВТОРАЙКО,** правдоподібно замешкує в Ню Йорку. Писати на адресу:
105 Brookdale Ave.
Newark, N. J.

Шукаю **П. МАКСИМОВА,** урядника з Коломиї, у важливій справі. Хто знав би його адресу, або він сам, прошу повідомити на адресу:
Т. ДОРОТЕЙ
318 Beechwood Ave.
Trenton 8, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4023. Добра праця!

AS HE GAZED AT THE DISPLAY BEFORE HIM, TARZAN KNEW HE HAD FOUND THE TREASURE-TROVE OF THE ZIMBANS. BUT WHAT GOOD, UNLESS--

ABRUPTLY HE TURNED-- A DISTINCT DRAFT OF FRESH AIR CAME TO HIS NOSTRILS!

WITH GREAT CARE HE SCRATCHED AROUND THE WALL BLOCKS, AND THEN SMILED-- ONE WAS LOOSE!

Вдивляючись в цю блискучу виставку, він зрозумів, що знайшов скарб зімбанів. Та що з того, хіба-що...

Нагло він обернувся... Гострий подув свіжого повітря дійшов до його ніздрів!

Уважно обшукував він довкола стінні бльоки, і нарешті радісно засміявся, — один був неприкріплений!